

7.10. 2024

Maa- ja metsätalousministeriölle

LAUSUNTO LUONNOKSESTA VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI

TUOTANTOKANIINIEN HYVINVOINNISTA

Eläinvihreät ry

Kiitämme pitkään odotetusta asetusluonnoksesta ja avoimesta kommentointimahdollisuudesta.

Pidämme tärkeänä sitä, että tuotantotarkoituksessa tapahtuvaan kaninkasvatukseen saadaan pikaisesti sääntelyä. Näin voidaan välttää ne eläinsuojeluongelmat, joita esiintyy meillä vakiintuneemmin pidettävien tuotantoeläinten kasvatuksessa ja kaniiden kasvatuksessa muissa EU-maissa. Uusissa säädöksissä on lähtökohtaisesti tavoiteltava eläimille parasta mahdollista hyvinvoinnin tasoa jo sen perusteella, mitä eläinten hyvinvointilaissa (EHL) määritellään lain tarkoituksiksi: "Edistää eläinten hyvinvointia ja suojella eläimiä parhaalla mahdollisella tavalla niiden hyvinvoinnille aiheutuvalta haitalta sekä lisätä eläinten kunnioitusta ja hyvää kohtelua."

Suomella on tässä erinomainen tilaisuus näyttää esimerkkiä siitä, miten ajantasaiset ja kunnianhimoiset vaatimukset eläinten hyvinvoinnista tukevat myös kaupallisen kasvatuksen tavoitteita eivätkä vaaranna kannattavuutta. Sen sijaan pienikin tinkiminen eläinten hyvinvoinnista kostautuu helposti esimerkiksi eläinten herkempänä sairastumisena. Yhdymme lausunnossamme SEY Suomen eläinsuojelun esittämiin näkökohtiin. Pidämme asetusluonnosta monin osin edistyksellisenä ja kiitämme muun muassa kaniiden sosiaalisen käyttäytymisen ja kaivamistarpeen huomioimisesta, joskin toivomme molempiin vielä selvemmat velvoitteet.

Tilavaatimukset

Suurimpana puutteena asetuksessa näemme ehdotetut kaniiden minimi-tilavaatimukset, joita emme pidä lähellekään riittävinä täyttämään edes EHL:n vaatimuksia eläinten hoidosta ja pitopaikasta. Laki edellyttää eläimiä hoidettavan ja pidettävän niin, että niillä on riittävästi tilaa ja "mahdollisuus toteuttaa liikkumiseen, leikkiin, lepoon, kehonhuoltoon, syömiseen,

ravinnon etsintään ja ympäristön tutkimiseen sekä sosiaalisiin suhteisiin liittyviä olennaisia käyttäytymistarpeitaan". Eläimen "liikunnantarpeen tyydyttämisestä on huolehdittava", eikä eläintä saa pitää pienessä häkissä tai vastaavassa tilassa muuten kuin "tilapäisestä ja hyväksyttävästä syystä". (EHL § 20, 33 ja 37)

Euroopan elintarvikevirasto EFSA:n mukaan riski kanin hyvinvoinnin heikkenemiselle on suurimmillaan perinteisessä häkkikasvatuksessa. Muistutamme myös EU-komission periaatteessa hyväksymästä EU-kansalaisaloitteesta 'End the Cage Age', jonka mukaan häkeistä on luovuttava tuotantoeläinten kasvatuksessa.

Tuotantokanien kasvatuksessa vähimmäistilaksi ryhmäkasvatuksessa esitetään vähimmillään 0,35 m² kania kohden ja yksittäiskasvatuksessa 0,70 m². Kasvatus kahden kerroksen häkkirivistössä olisi sallittua. Nämäkin vähimmäisvaatimukset astuisivat voimaan vasta viiden vuoden siirtymäajalla vuonna 2030. Tämä ei mitenkään riitä eläinten hyvinvoinnin takaamiseksi, ottaen huomioon, että tuotantokaneina käytetään mm. yli 10-kiloisiksi kasvavia nopeakasvuisia liharotuja ja että tuotantotiloissa eläimille ei juurikaan järjestetä mahdollisuuksia jaloitteluun suuremmissa virikkeellistetyssä tilassa. Erityisesti yksittäin pidetyille siitoskaneille hyvinvoinnin turvaaminen edellyttää suurempaa, virikkeellistettyä liikkumatilaa. Lisäksi on turvattava ulkona pidettäville teuraskaneille jatkuva juomavesi.

Tässä yhteydessä toteamme, että lemmikkikanien pidossa suositellaan eläinten liikunnan- ja virikkeidentarpeen tyydyttämistä antamalla kaneille mahdollisuus jaloitteluun isommissa aituksissa ja huonetilassa. Kuitenkin myös lemmikkikanien pidolle esitetyt pitopaikan vähimmäismitat ovat riittämättömät, ja vaatisivat ehdottomasti tarkistamista (Valtioneuvoston asetus koirien, kissojen ja muiden pienikokoisten harrastuseläinten suojelusta). Suurimmilla tuotantotiloilla kaneja voi olla tuhansia, mikä asettaa haasteita eläinten asianmukaiselle hoidolle ja yksilölliselle tarkkailulle. Tarvittaisiin kriteerejä kanien hoitajille ja ohjeellisia lukuja kanimääristä, joita yksi ihminen voi hoitaa.

Teurastus

Teurastuksesta löytyy erikseen säädöksiä ml. lopetusasetus. Säädökset sallivat jopa 20.000 kanin kotiteurastuksen ja lihojen myynnin tilalta suoraan kuluttajalle. Haluamme muistuttaa

tässä yhteydessä, että kanien teurastuksessa vaaditaan erityisosaamista kanien stressiherkkyyden vuoksi. Olisiko mahdollista lisätä tähän asetukseen maininta kelpoisuudesta, jota vaaditaan mm. kanien kotiteurastuksessa? Kanien kuljetuksia teurastamolle tulisi välttää eläinten hyvinvoinnin vuoksi, ja ne tulisi pääsääntöisesti kieltää.